

Factsheet natuurvriendelijke oevers

Relevantie

In vergelijking met een 'traditionele oever', is een natuurvriendelijke oever minder steil en heeft deze een natuurlijke overgang van nat naar droog. Op deze manier is er zowel boven als onder water plek voor planten. Natuurvriendelijke oevers zijn goed voor de biodiversiteit en geven meer ruimte voor de berging van water. Ze vormen zo een belangrijke schakel in de groen/blauwe dooradering.

Natuurvriendelijke oevers hebben allerlei voordelen:

- De oever geeft ruimte aan allerlei planten, insecten en vissen.
- In een natuurvriendelijke oever vindt in principe geen afkalving plaats. Is je sloot dieper dan 1 meter? Dan kan onderwaterbeschoeiing wel nodig zijn om het talud te verstevigen. Bijkomend voordeel: de natuurlijke vijanden van de rivierkreeften, zoals reigers, komen ook op natuurvriendelijke oevers af!
- Een natuurvriendelijke oever verbetert de waterkwaliteit door de zuiverende werking van de (water)planten, waardoor er minder algengroei plaatsvindt. Op deze manier kunnen natuurvriendelijke oevers bijdragen aan het behalen van de KRW doelen, waarbij getoetst wordt op de chemie en de biodiversiteit.

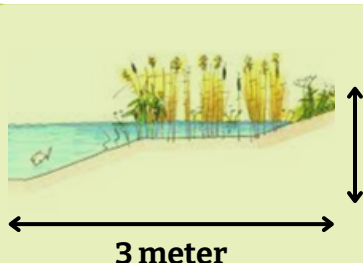
Aanleg

Wil je een natuurvriendelijke oever aanleggen? In overleg met het agrarisch collectief kan een plan op maat gemaakt worden. Kijk op het [Platform Kleine Landschapselementen](#) om te zien welk collectief in jouw regio actief is. Financieel hoeft je de aanleg en het beheer gelukkig niet alleen te dragen: er zijn verschillende subsidies voor natuurvriendelijke oevers. In de provincie Utrecht kunnen grondeigenaren subsidie aanvragen via het [Platform Kleine Landschapselementen](#). Vaak hebben waterschappen ook een regeling. In de provincie Utrecht hebben de waterschappen [HDSR](#), [AGV](#) en [V&V](#) regelingen.

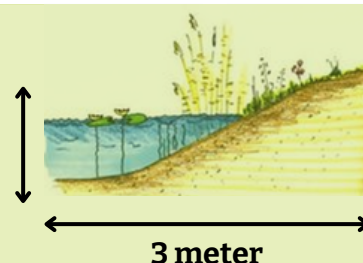
Er zijn een paar dingen waar je rekening mee moet houden als je een natuurvriendelijke oever aanlegt, ongeacht waar je dit doet:

- Met een flauw talud of trapsgewijs aflopende oever maak je een geleidelijke overgang van water naar land. De verhouding moet maximaal 1:3 zijn. Dit betekent dat het talud 1 meter verloopt in hoogte over een afstand van 3 meter horizontaal. Liever maak je het talud nog flauwer.
- Oeverplanten hoeft je in principe niet te kopen. Je zult zien dat deze van nature beginnen te groeien op je oever.

Trapsgewijs aflopende oever

Flauw talud

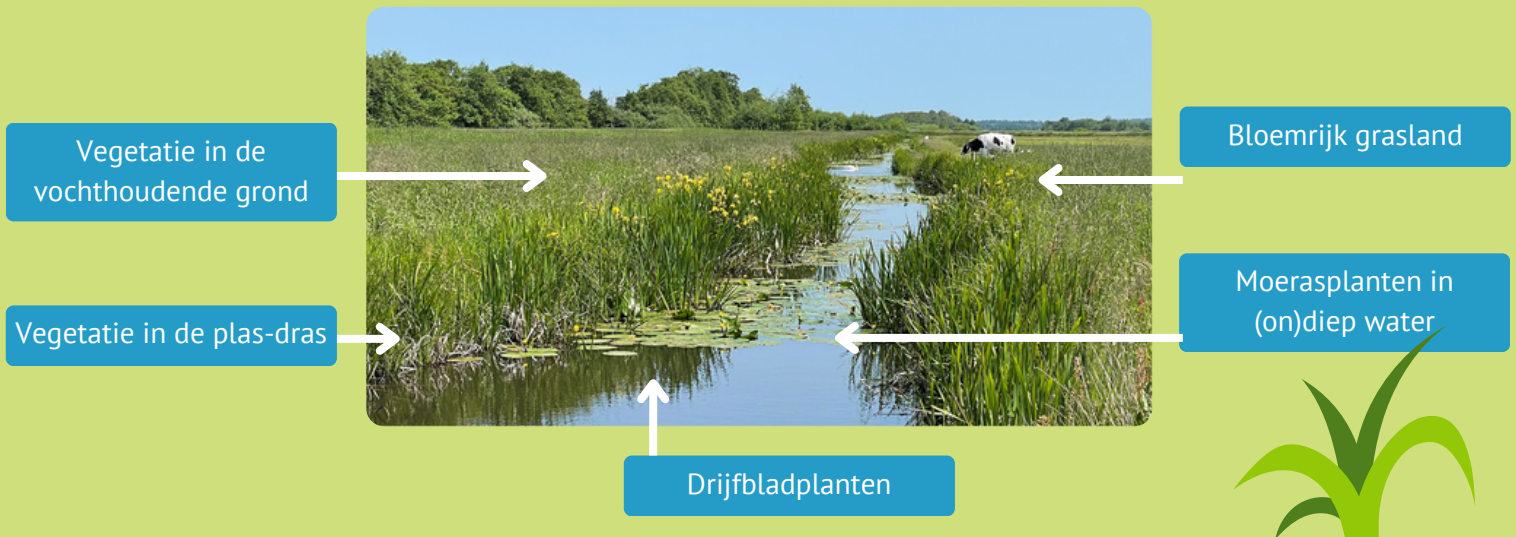

1 meter

3 meter

3 meter

Spot de elementen van een natuurvriendelijke oever

Beheer

Onderhoud is belangrijk, zo voorkom je dat de oever dichtgroeit en weer verandert in land. Maai de oever één keer per jaar, het liefst in september of oktober. Maai waterplanten 20 cm boven de waterbodem af. Trek ze niet uit de bodem. Met een maaibalk is de kans op schade aan de bodem kleiner dan met een maaikorf. Het is belangrijk dit maaisel af te voeren, of in ieder geval zo ver mogelijk van de oever af te leggen. Zo kan de oever verruigen en voorkom je dat voedingsstoffen weer direct in de sloot komen. In deze tabel zie je hoe vaak en wanneer je moet maaien, per type natuurvriendelijke oever. Neem bij vragen over het onderhoudsplan contact op met het waterschap.

Type oeverzone	Frequentie	Periode
Riet oeververdediging	1 keer per jaar	Winter
Riet geen oeververdediging	1 keer per 4 jaar	Winter
Bloemrijke ruigte klei	1-2 keer per jaar	Sep/Okt – Mei
Bloemrijke ruigte veen	1 keer per jaar	Nov/Dec

Overzicht van de maai frequentie per type oeverzone en in welke periode je dit het beste kan doen.

Let er ook op dat je ongeveer een keer per vijf tot acht jaar baggert. Dit is afhankelijk van de grondsoort. Ook dit doe je het liefst in september of oktober. Baggeren gaat bij een natuurvriendelijke oever hetzelfde als bij een conventionele oever. Spaar bij het baggeren tenminste 25% van de waterbodem. Dit doe je door de bagger aan de randen van de watergang niet te verwijderen. Gebruik bij het baggeren bij voorkeur een baggerspuit of hydraulische stofzuiger.

Meer weten over kleine landschapselementen? Sluit je aan bij het Kennisnetwerk Kleine Landschapselementen, voor interessante excursies en workshops!

